

L'Aragall

Aiguafreda

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Camí de l'Aragall
Emplaçament S'hi accedeix des del c. Josep Salvans, pel c. de Barcelona fins al camí de l'Aragall.

Coordenades:

Latitud: 41.7721
Longitud: 2.25854
UTM Est (X): 438375
UTM Nord (Y): 4624739

Classificació

Número de fitxa 08014 - 20
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA 28345 / IPEC 899955
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08014A004000160000BH
Autoria de la fitxa Marta Lloret Blackburn- Antequem, S.L.
Data de registre de la fitxa: dc., 12/12/2012 - 01:00

Descripció

L'Aragall és una masia construïda entre els segles XVII i XVIII sobre l'estructura d'una masia medieval. Va bastir-se aprofitant el desnivell natural del terreny, pel que la part primitiva es troba semisoterrada. També podria formar part d'aquesta construcció la torre semicircular de la part de mestral del conjunt. El mas modern va consolidar-se aprofitant aquests vestigis, així com per noves construccions, com són la capella i els annexes agrícoles, formant un pati frontal i posterior. Durant la segona meitat del segle XX es va fer una important reforma a la casa, ampliant el volum en alçada i vers a garbí, on s'han incorporat diversos elements que imiten la tipologia tradicional.

El volum principal consta de semisoterrani, planta baixa, pis i golfes i té la coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana. S'hi accedeix per un portal d'arc de mig punt adovellat amb un escut a la clau amb l'anagrama "IHS" l'any "1604" i "ARA...". Seguint el mateix eix hi ha un finestral d'arc pla de pedra carejada amb la llinda inscrita: "ISIDRO ARAGALL" amb l'any "1686" i l'anagrama "IHS" intercalats. El cos de garbí presenta un gran pòrtic amb llinda de fusta i brancals de pedra, de factura moderna. A la part de gregal de la façana hi ha adossat en perpendicular un cobert i diversos volums superposats, des d'on comença una portalada amb brancals de pedra que tanca la part frontal de la casa. Aquest mur segueix en una cota inferior tot contenint el pati, on hi ha unes escales que descendeixen al nivell semisoterrat. Aquest espai està sostingut amb voltes de pedra i hi ha un portal d'arc pla de pedra que permet accedir a la casa pel semisoterrani. La façana de garbí presenta un cos avançat quadrangular obert amb dos portals d'arc de mig punt de pedra, la part superior del qual s'ha reconstruït i s'ha habilitat coma terrassa. Aquesta enllaça amb un balcó corregut que es prolonga a ambdós costats i que, com la resta d'obertures d'aquesta façana, són de factura moderna. La part de mestral acaba amb una torre semicircular construïda sobre la roca natural i que s'obre amb grans espitlleres. Al seu costat de tramuntana s'hi va adossar la capella del mas. El tractament exterior dels murs és la pedra vista, amb restes de morter de calç en alguns trams. Davant de la portalada d'entrada hi ha el pou de pedra de planta circular i cobert amb volta esfèrica.

Història

La primera notícia documental del nom Aragall es remunta al segle XI, quan s'esmenta entre les afrontacions d'un alou de la Vila Pedrosa. Segons Fortià Solà, l'origen del mas Aragall el situem al voltant del segle XIII, quan ja es trobava sota el domini directe dels senyors de Cruïlles. L'any 1450 Pere Aregall i els principals caps dels masos d'Aiguafreda, van crear un censal per redimir els mals usos en favor de Pere Llobeta. En el fogatge de 1497 hi consta "en Aregual" i en el de 1553 hi consta Francesc Aragall, així com Miquel Aragall del Mas. Al segle XVII era una de les propietats més grans del terme, dins la qual s'hi contaven diversos masos que havien adquirit recentment: Lledó, Pla, Vilademunt, Bellsolà i Serres. En aquest moment, el mas era una propietat emfitèutica dels Aimeric, pel que els Aragall només hi exercien el domini útil. Durant la Guerra de Successió el mas va ser saquejat, motiu pel qual els propietaris es van construir una casa al poble. En l'amirallament de l'any 1850 hi consta que pertanyia a Joan Aregall i Vila, àlies Caló. Durant la primera meitat del segle XX el propietari era Joan Aregall i Soler, que va exercir d'alcalde entre 1920 i 1922, així com l'any 1925. És probable que l'Aragall d'Aiguafreda tingui alguna relació amb el mas Aragall de Calldetenes, que en època medieval estava sota el domini del convent de Sant Tomàs de Riudeperes.

Bibliografia

Catàleg de Masies i Cases Rurals d'Aiguafreda. Ajuntament d'Aiguafreda, 2010.

IGLÉSIES, J. (1981) El fogatge de 1553. Estudi i transcripció. Barcelona: Fundació. Salvador Vives i

Casajuana, Rafael Dalmau Editor.

DE ROCAFIGUERA, F. (1985). La documentació dels segles IX-XII sobre Aiguafreda. Temes Aiguafredencs II. Aiguafreda: Ajuntament d'Aiguafreda.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Aiguafreda (Vallès Oriental). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

PUIGFERRAT, C. (1989). Aiguafreda segons el capbreu de 1669-1670. Temes Aiguafredencs VI. Aiguafreda: Ajuntament d'Aiguafreda.

SOLÀ, F. (1983). Aiguafreda. Temes Aiguafredencs I. Barcelona: Editorial Humanitas.

SOLDEVILA, J. (dir.) (1998). Aiguafreda: 1100 anys d'història. Aiguafreda: Ajuntament d'Aiguafreda.

